

Sygn. akt VIII U 142/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2020 r. w Gliwicach

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 stycznia 2019r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 142/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 stycznia 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu R. S. przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250%. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że na podstawie dokumentacji znajdującej się w akcie emerytalnym oraz przedłożonego druku Rp-7, nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł:

- z 10 lat – brak zarobków przyjętych do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru,

- z 20 lat – 182,05% (1966 – 1991).

Nadto organ rentowy wskazał, że do wyliczenia podstawy wymiaru uwzględniono wynagrodzenie minimalne za okres zatrudnienia: od 1 stycznia 1966r. do 31 grudnia 1973r., od 1 stycznia 1991r. do 4 stycznia 1991r.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i rozstrzygnięcia

co do istoty sprawy. Wniósł również o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że domaga się przeliczenia świadczenia po uprzednim odtworzeniu wynagrodzeń z lat 1966 – 1979 przed Sądem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. S. urodzony (...) jest uprawniony do emerytury górniczej od 1990r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1986 – 1988 (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 7 czerwca 1991r.).

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 374,60% i został ograniczony do 250%.

W dniu 10 grudnia 2018r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy emerytalnej przedkładając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1980 – 1990 z 28 listopada 2018r.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

Ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) na stanowiskach:

- od 20 lipca 1962r. do 19 października 1963r. – młodszego górnika pod ziemią,
- od 26 listopada 1965r. do 14 marca 1967r. – młodszego górnika pod ziemią,
- od 15 marca 1967r. do 30 czerwca 1970r. – górnika pod ziemię,
- od 1 lipca 1970r. do 30 kwietnia 1975r. – nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 maja 1975r. do 31 maja 1977r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 czerwca 1977r. do 31 października 1977r. nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 listopada 1977r. do 4 stycznia 1991r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S., który dokonał odtworzenia zarobków ubezpieczonego za lata zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) 1966 - 1979 w oparciu o dane znajdujące się w aktach osobowych oraz obowiązujące przepisy płacowe Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego obliczony z najkorzystniejszych 20 lat kalendarzowych, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia nie przekracza 250%, bo wynosi 240,46% (lata 1969 - 1976, 1978, 1980 - 1990). Biegły uwzględnił stawkę zasadniczą, Kartę Górnika, węgiel.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...), opinii biegłego sądowego K. S. (opinia główna k.17 – 23, opinia uzupełniająca k.46 - 51 akt).

Sąd w całości podzielił opinię główną biegłego sądowego K. S., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegły w sposób czytelny i precyzyjny dokonał obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonał poszczególnych założeń. Z opinii tej wynika, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, w tym z uwzględnieniem okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia, nie przekracza 250% i wynosi 240,46% (lata 1969 - 1976, 1978, 1980 – 1990).

Sąd nie znalazł podstaw, aby uwzględnić przy wyliczaniu wynagrodzenia ubezpieczonego dodatków za pracę zmianową oraz za pracę w niedziele wobec braku konkretnej dokumentacji w tym zakresie – ewidencji czasu pracy. Podkreślić należy,

że w sytuacji braku kompletnej dokumentacji płacowej możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego nie może być hipotetyczna, czyli oparta na wielu założeniach, niedających się obecnie zweryfikować. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie - wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, wynikające np. z porównania do wynagrodzenia innych pracowników. Zaliczenie nieudokumentowanych składników podstawy wymiaru składek (składników wynagrodzenia) mogących mieć wpływ na wzrost świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998r., II UKN 440/97).

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c pominął dalsze dowody zgłoszone przez ubezpieczonego, w tym o przesłuchanie świadków odnośnie pracy w niedziele i święta, gdyż wobec powołanych powyżej okoliczności, pozostają one bez wpływu na wynik postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego R. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2020r., poz.53).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek
o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu

oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu).

Zdaniem Sądu w toku postępowania sądowego kwestia pobieranego wynagrodzenia musi być udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja dotycząca konkretnego pracownika stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym, a nie np. zeznania świadków, twierdzenia ubezpieczonego, gdy stosunek pracy ma charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007r. I UK 36/07, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 4 czerwca 2014r. III AUa 1136/13).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S. celem ustalenia, na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK (...) 1966 – 1979, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury górniczej.

Z opinii biegłego wynika jednoznacznie, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej, nie przekracza 250% i wynosi 240,46%.

Skoro wskaźnik ten nie przekracza 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 tejże ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

(-) sędzia Grażyna Łazowska